

jiné vadila tomu, by mohl býti pokládán za napravený nedostatek záležející v tom, že členové nebyli řádně pozváni. Sama pro sebe však skutečnost tato nemůže přivoditi neplatnost usnesení již proto, že bylo jistě známo všem členům výboru, že úpis válečné půjčky nemůže se státi bez současného sjednání zápůjčky. Skutečností, že nebyli před usnesením zvoleni náhradníci za členy trvale nepřítomné, a že k schůzi byli pozváni a účastnili se hlasování přebyteční náhradníci, nepůsobí podle zákonného předpisu neplatnost usnesení. Zákon sám nestihá tyto skutečnosti tak dalece, by prohlásil usnesení neplatným, jakmile nastaly. Bylo by proto třeba dalších okolností, t. j. žalovaná strana musila by prokázati, že by nebylo došlo k usnesení v témže smyslu, kdyby bylo došlo v čas k náhradní volbě za členy trvale nepřítomné, anebo kdyby přebytečných pět náhradníků nebylo se účastnilo jednání a usnášení se. To platí ostatně i o okolnostech shora namítaných. Že došlo skutečně k usnesení o sjednání zápůjčky se žalobkyní, t. j. její právní předchůdkyní, bylo zjištěno nižšími soudy bezvadně již na základě protokolu o jednání.

Čís. 5278.

Fakturní doložky mimo případ řu 88, odstavec druhý, j. n. nelze pokládati sice obecně za závazné již proto, že druhá strana nečinila proti nim námitek, lze však je po případě pokládati za závazné vzhledem ku zvláštním okolnostem případu. Byla-li na faktuře razítkem vyznačena doložka o odškodném za používání obalu zboží, jest vzhledem k okolnostem případu spatřovati v kupitelově mlčení souhlas s doložkou. Odškodné jest tu smluvní pokutou.

I dle obchodního práva lze smluvní pokutu zmírniti.

Při zmírnění smluvní pokuty nelze nechat nepovšimnutým, že jde o prodlení i na druhé straně a že odklad trval tak drahnou dobu, že smluvní pokuta pozbyla vlastně povahy trestu a jest v pravdě již jen odškodněním.

(Rozh. ze dne 16. září 1925, Rv I 1070 25.)

Žalující firma domáhala se na žalované firmě zaplacení 1506 Kč jakožto půjčovního z jednoho sudu za dobu od 27 .října 1919 do 12. prosince 1923, opírajíc se o doložku ve faktuře, že ze sudů, které nebudou do jednoho měsíce vráceny, jest platiti denně 1 Kč. P r o c e s n í s o u d první stolice považoval úplatu za smluvní pokutu a přisoudil ji vzhledem k řu 1489 obč. zák. pouze za poslední tři léta před podáním žaloby (7. května 1924). O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalobkyně, k odvolání žalované přisoudil žalobkyni pouze 50 h denně. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobkyně.

D ů v o d y:

S odvolacím soudem nelze souhlasiti v tom, že doložka o odškodném 1 Kč za den, vytištěná razítkem na faktuře, žalovanou firmu nezava-

zovala, a jest naopak přisvědčiti opačnému názoru soudu první stolice. Odvolacímu soudu bylo by jen potud přisvědčiti, že fakturní doložky mimo případ Šu 88 j. n. nelze považovati obecně za závazné již proto, že druhá strana proti nim námitek nečinila; nelze však také mimo tento případ jim odpírati závaznost vůbec a dlužno vůbec otázku pro každý jednotlivý případ zkoumati dle jeho zvláštních okolností. V obchodě, kde se zpravidla jedná rychle, krátce a úsečně, kde se neujednávají smlouvy široce do všech podrobností a nepišou o nich zevrubné listiny, kde naopak strany obmezují se na ujednání o podstatných částech a vedlejší podřadné, se smlouvou však nutně související podmínky ponechávají úpravě dle běžných zvyklostí, mají tyto doložky nepopíratelný účel pro přesnější určení smlouvy v těchto podřadnějších podrobnostech a dlužno je pokládati za závazné potud, pokud dle významu a důležitosti doložky a ostatních okolností smlouvy jest důvodně za to míti, že druhá strana proti nim odpor nevnese jen proto, že jim odporovati nechtěla a je takto uznala. O fakturní doložce, o niž ve sporu jde, platí tento úsudek v plné míře, neboť doložka tato zakládá se jednak na vládním nařízení ze dne 14. července 1919, čís. 384 sb. z. a n., jímž takové přírázky a vedlejší poplatky byly stanovením maximálních sazeb upraveny, takže žalovaná firma, nechtěla-li se těmto od ní žádaným úředním přírůžkám a vedlejším platům podrobiti, byla by se musila nutně proti tomu ohraditi a levnější sazby pro sebe žádati, jednak byly mezi stranami již dříve obchody dle téže doložky uzavírány a odškodné za nevrácení sudů dle ní placeno. Že na faktuře byla i jiná (tištěná) doložka této odporující, nepadá na váhu, ježto žalovaná strana při rozumném zkoumání obsahu faktury nutně seznati musila, že jde o tiskopis ze starších dob a že se doložka ta dle svých sazeb na poměry v době uzavření obchodu ani nehodí; ostatně již z toho, že tato první doložka byla na faktuře razítkem přitištěna, musilo býti žalované straně zjevno, že pro ni jen tato doložka má platiti. Dle toho lze tedy míti za nepochybné, že žalovaná firma byla povinna — jak v doložce jest vytčeno — platiti za sud, nebyl-li do měsíce vrácen, odškodné 1 Kč denně, a soud první stolice posuzuje tento plat správně jako smluvní pokutu dle Šu 1336 obč. zák. pokud se týče dle čl. 284 obch. zák. Přes to však neshledává Nejvyšší soud dovolání oprávněným ani v tom směru, aby dovolatelce přiřčeno býti mohlo odškodnění v tom rozsahu, jak rozhodl soud první stolice. Tento soud přiřkl žalobkyni odškodné, pokud nebylo promlčeno, v plné výši ujednané smluvní pokuty, maje za to, že pokuta ta, ježto jde o obchod, nepodléhá dle čl. 284 obch. zák. soudcovskému zmírnění. S náhledem tímto souhlasiti nelze a starší i novější judikatura připouští ve smyslu Šu 1336 obč. zák., nedotčeného čl. 284 obch. zák., zmírnění smluvní pokuty i při obchodech a toto stanovisko zaujímá ve svých rozhodnutích i Nejvyšší soud (srv. rozhodnutí čís. 1975 sb. n. s.). Vzhledem na okolnosti případu pokládá Nejvyšší soud zmírnění smluvní pokuty právně plně důvodným. Ze zjištění nižších soudů vyplývá, že sud, o nějž jde, zůstal nevrácen u žalované od 27. října 1919 do 12. prosince 1923 a že byl ihned vrácen, jakmile ji žalobkyně dopisem ze dne 6. prosince 1923 o něj upomenula. Žalovaná tvrdí, že sud nevrátila jen z nedopatření, které arcí jejího smluvního provinění neodklizuje a že sudu

pio sebe dále nepoužívala, a uvádí, že na tomto prodlení jest spoluvinná i žalobkyně, ježto patrně také ona na něj zapomněla a dříve o něj neupomínala, kteréžto tvrzení nechala žalobkyně bez odvety. Ježto se tedy jedná o prodlení z oboustranného nedopatření a smluvní pokuta 1 Kč za sud a den jeví se dle cen, jak se po roce 1921 vyvinuly, nepřiměřeně vysokou, zvláště, když jde o odklad tak dlouho trvající, jak tomu bylo v tomto případě, při němž nepřichází již ve zřetel onen moment smluveného trestu, který jest význačným pro smluvní pokutu a má liknavou stranu ku přesnějšímu plnění smlouvy pobízetí, nýbrž spíše už jen moment skutečného majetkového zájmu, který tímto průtahem byl dotčen, jest spravedливо, by ona smluvní pokuta byla zmírněna na míru tohoto skutečného hospodářského zájmu a v této příčině jest dle znaleckých posudků ve sporu vydaných souhlasiti plně s odvolacím soudem, když toto odškodnění snížil na polovici smluvené pokuty.

Čís. 5279.

Společnost s r. o.

Byli-li jednatele zvoleni pokaždé valnou hromadou na určité období a při další valné hromadě některý z nich zvolen nebyl, přestal býti jednatelem, třebas usnesení se stalo prostou většinou hlasů. O odvolání jednatelů mohlo by se mluvíti pouze tehdy, kdyby se na něm společníci usnesli za funkčního období.

Nedodání opisu opovědi pro finanční prokuraturu a nedostatek ověření podpisů jednatelů není ještě důvodem k zamítnutí opovědi, nýbrž jest za účelem odstranění těchto vad naložiti s opovědí dle §u 89 jedn. řádu.

(Rozh. ze dne 16 září 1925, R II 220/25.)

Rejstříkový soud zamítl návrh společnosti s r. o., by byl Alois U. vymazán ze seznamu jednatelů. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Dlužno sice přisvědčiti právnímu názoru stěžující si firmy, že poslední mandát Aloisa U-a jako jednatele zakládá se na volbě vykonané ve smyslu společenské smlouvy ze dne 28. srpna 1919, při poslední valné hromadě dne 7. června 1922, nelze však za správný uznati názor stěžující firmou hájený, že tento mandát Aloisa U-a jako jednatele vypršel projitím správního roku. To vyplývá jednak z ustanovení §u 16 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák., jednak ze smlouvy společenské a konečně i z protokolu o valné hromadě ze dne 7. června 1922, kde nikde není uvedeno, že by funkce jednatelů končila projitím správního roku. Vzhledem k tomu může Alois U. býti jako jednatel odvolán pouze způsobem, srovnávajícím se s ustanovením platné společenské smlouvy. Podle ustanovení §§ 8 a 9 společenské smlouvy lze odvolati jednatele z důležitých příčin usnesením valné hromady toliko většinou tří čtvrtin všech hlasů společníku, tedy v tomto případě 30 hlasy, ježto společnost skládá se ze tří společníků, z nichž každý dle §u 9 zmíněné dosud platné společenské smlouvy ze